

Myös Suomessa tarvitaan päästökauppakompensaatiota

EU:n päästökauppa aiheuttaa suoraa kustannusrasitetta päästöoikeuden hintana, minkä lisäksi päästökauppa nostaa epäsuorasti sähkön markkinahintaa. Tämä lisää sähkön käyttäjien kustannuksia. Sähköintensiivisten yritysten kilpailukyvyn turvaamiseksi Suomessakin on tarpeen ottaa viipymättä käyttöön päästökauppakompensaatio.

Eurooppa-neuvosto linjasi vuonna 2014 EU:lle uudet energia- ja ilmastotavoitteet vuoteen 2030, joissa hiilidioksidipäästöjä vähennetään systemaattisesti jo aiemmin tehtyjen päätösten lisäksi. Nykyisten ja tulevaisuuteen ulottuvien päätösten seurauksena päästöoikeuden hinta on noussut ja tulee edelleen nousemaan vuonna 2021 alkavalla päästökauppakaudella.

EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien kallistuminen puolestaan nostaa sähkön markkinahintaa, koska sähköä tuotetaan myös fossiilisilla polttoaineilla. Tällainen kehitys heikentää eurooppalaisen sähköä käyttävän teollisuuden ja palvelujen kilpailu- ja työllistämiskykyä suhteessa EU:n ulkopuolisiin kilpailijoihin.

EU:ssa tämä epäsuorista kustannuksista aiheutuva kilpailuvääristymä on tunnistettu ja vastalääkkeeksi on kehitetty ns. päästökauppakompensaatio. EU:n ohjeistus määrittelee kompensaatioon oikeutetut sähköintensiiviset hiilivuotoalat, kuten metallien jalostus, kemikaalien ja paperin valmistus, sekä niille myönnettävät maksimitukimäärät. Epäsuorien kustannusten kompensointi ei poista päästökaupan ohjausvaikutusta, eikä häiritse kannustinta vähäpäästöisyyteen.

Kompensaatio on tarpeen ottaa käyttöön viipymättä

Suomen teollinen rakenne on hyvin sähköintensiivinen ja siksi haavoittuva sähkön hinnan nousulle. On tärkeää, että sähkön hinta pysyy kilpailukykyisenä Suomessa. Tulevan kustannusnousun vaikutuksiin on järkevää varautua jo nyt. Euroopassa näin on jo toimittu, sillä päästökaupan epäsuoria kustannuksia hyvitetään sähköintensiivisille yrityksille tällä hetkellä jo seitsemässä Euroopan maassa (Saksa, UK, Hollanti, Kreikka, Norja, Espanja, Belgian Flanders).

Suomessa on tarpeen ottaa käyttöön vuoden 2015 aikana päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensointi, jotta suomalainen teollisuus ei menettäisi lisää kilpailukykyään päästöoikeuden hinnan noustessa. Asiaan reagoiminen jälkikäteen aiheuttaa vuosien takamatkan kansainvälisessä kilpailussa oleville yrityksille. Tähän Suomella ei ole varaa.

Tasapuolisen kilpailun, kustannustehokkuuden ja ympäristön hyväksi

Epäsuorien hiilidioksidikustannusten kompensoinnin tavoitteena on minimoida hiilivuotoriski eli tuotannon siirtyminen EU:n ulkopuolelle, jossa saman tuotteen valmistus aiheuttaa maailmanlaajuisesti suuremmat hiilidioksidipäästöt. Hiilivuodon estäminen on globaali ympäristöteko.

Epäsuorien hiilidioksidikustannusten erilainen kohtelu eri maissa aiheuttaa merkittäviä kilpailukykyeroja myös Euroopan sisällä. Kansallinen kompensointi Suomessa korjaa suomalaisten yritysten kohtaaman kilpailuvääristymän EU:n sisämarkkinoilla.

Kansantaloudellinen tarkastelu ja kompensoitavat määrät

Suomen valtiolle päästöoikeuksien huutokaupan tulevat tulot ovat joka vuosi suuremmat kuin kompensointimenot. Kompensointiin tarvittava rahoitus tulisi sisällyttää valtion ensi vuoden budjettiin. Komission ohjeen mukainen maksimikompensaatiotaso on kuitenkin vain hieman yli 50 prosenttia arvioituista teollisuudelle kohdistuvista päästökaupan epäsuorista kustannuksista.

Pellervon taloustutkimuksen mukaan kompensointia piirissä olevien alojen vuotuinen sähkönkäyttö on vuosina 2007–2011 ollut noin 25 TWh. Suomessa näiden kompensoitavien alojen osuus on reilut 2 prosenttia BKT:sta ja noin 16 prosenttia teollisuuden arvonlisäyksestä. Osuudet ovat selvästi suurimmat EU-maista.

	Arvioidut valtion huutokauppatulot milj. euroa	Maksimikompensaatio milj. euroa
2016	85 - 145	75 - 130
2017	105 - 180	75 - 130
2018	105 - 180	75 - 130
* päästöoikeuden hinta 7-12 euroa/hiilidioksiditonni, sähkönkäyttö 25 TWh/a		

Vain kilpailukykyinen teollisuus voi tuoda hyvinvointia

EU:n säännökset mahdollistavat päästökaupan epäsuorien kustannuksien hyvittämisen sähköintensiiviselle teollisuudelle ja jopa kannustavat siihen hiilivuodon estämiseksi. Päätös kompensointikäytöstä on jäsenmaiden omassa käsissä, joten tulevan hallituksen tulisi päättää mahdollisimman pian sen täysimääräisestä käyttöönotosta.

Suomen vientiteollisuuden kilpailuasema ei kestä lisäheikennyksiä. Kompensaatiomekanismin valmistelu päästöoikeuksien hintojen jo noustua on liian myöhäistä. Vain kilpailukykyinen teollisuus voi toimia kannattavasti, työllistää ja tuoda vientituloja. Kilpailukyvyistä huolehtimalla voimme turvata suomalaisten hyvinvoinnin.

Lisätietoja

Johtaja Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, puh. 09 4202 2540

Johtaja Jukka Leskelä, Energiateollisuus ry, puh. 09 5305 2201

Osastopäällikkö Sami Nikander, Kemianteollisuus ry, puh. 09 1728 4358

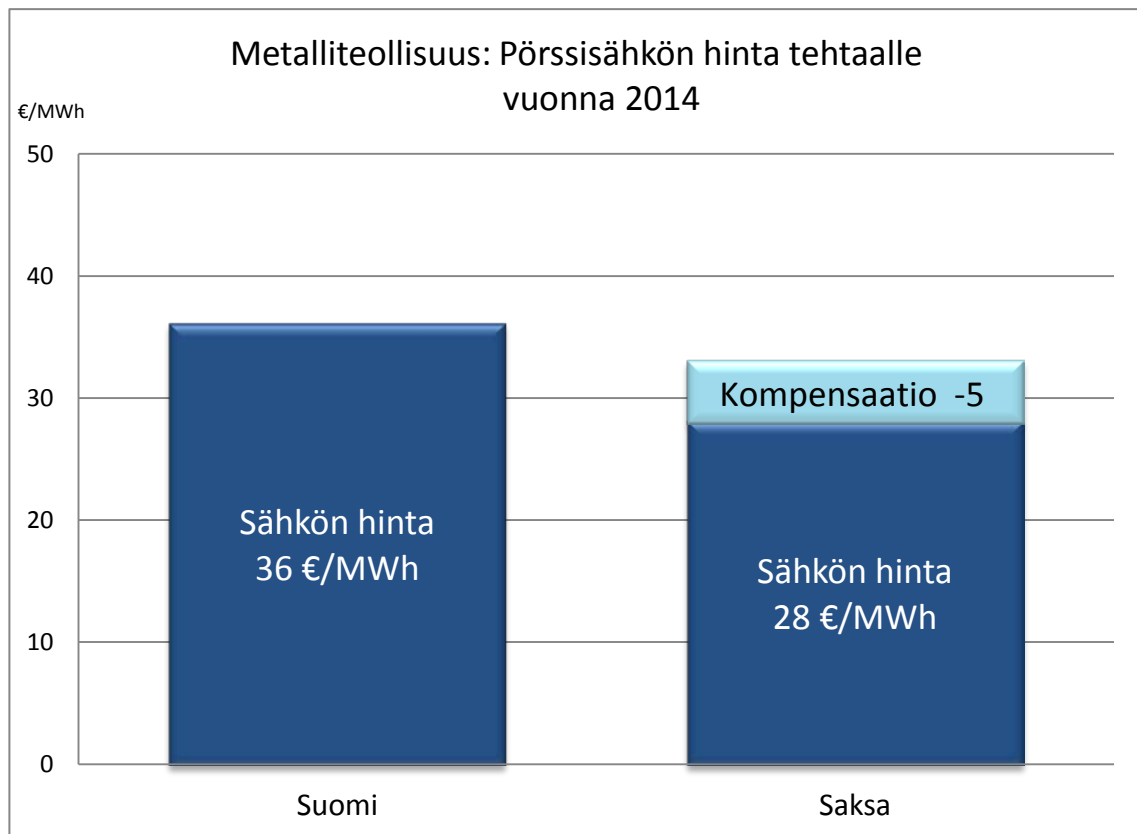
Energiajohtaja Jouni Punnonen, Metsäteollisuus ry, puh. 09 132 6611

Toimitusjohtaja Pasi Kuokkanen, Suomen EFi, puh. 010 235 4888

Ryhmäpäällikkö Martti Kätkä, Teknologiateollisuus ry, puh. 09 192 3320

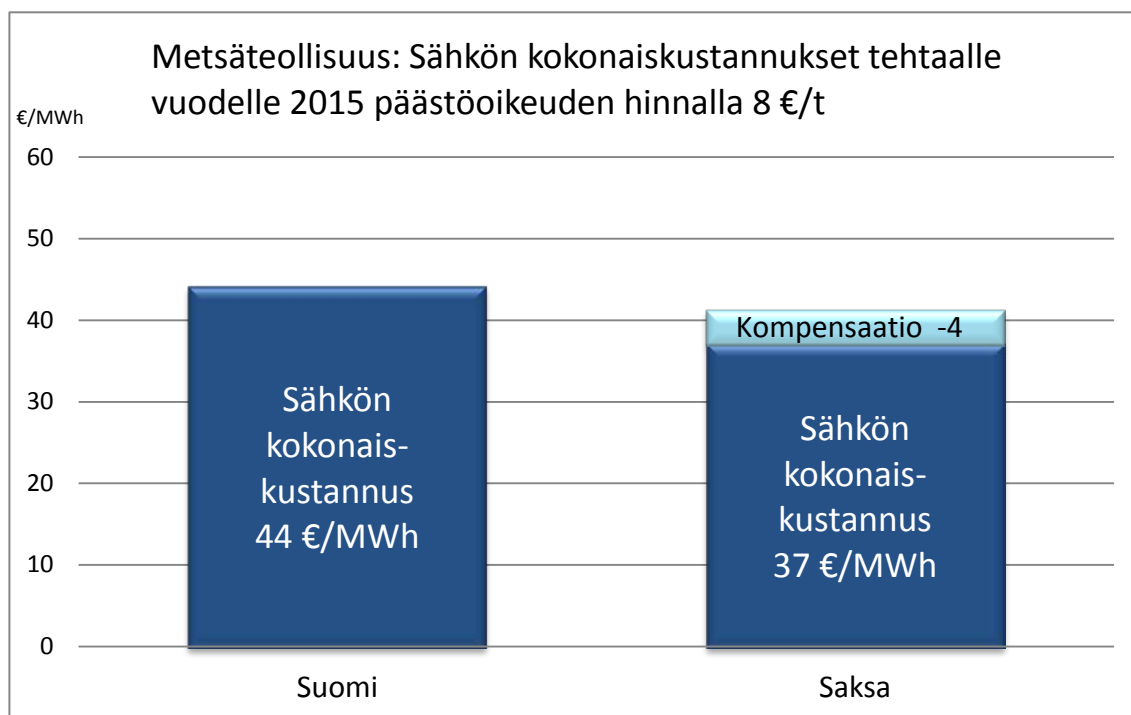
Esimerkki metalliteollisuudesta, Saksan hintaetu noin 25 prosenttia

Metalliteollisuuden esimerkissä on vertailtu pörssisähkön ostokustannusten eroa (€/MWh) Saksassa ja Suomessa vuodelta 2014. Saksan tuotantolaitos saa päästökauppakompensaation. Kompensaatiolaskelma perustuu Saksan päätökseen kansallisesta kompensaatiosta, jonka EU on hyväksynyt. Lopullisiin sähkönhankintakustannuksiin tulee lisätä siirtomaksut ja verot molemmissa maissa.



Esimerkki metsäteollisuudesta, suomalaiselle tehtaalle jopa 30 prosentin kustannusrasite

Alla olevassa kuvassa on kahden samankaltaisen tehtaan sähkön kokonaiskustannukset Suomessa ja Saksassa. Kustannukset perustuvat tehtaiden todellisiin sopimuksiin vuodelle 2015 ja ne sisältävät kaikki verot ja maksut. Päästöoikeuden hinta 8 €/tonni sisältyy kustannuksiin.



Kustannusero Saksan tehtaan hyväksi kasvaa merkittävästi, jos päästöoikeuden hinta nousee tasolle 25 €/tonni. Alla olevassa esimerkissä muuttunut päästöoikeuden hinta on huomioitu sähkön hinnassa kertoimella 0.67, muut kustannukset ovat ennallaan.

